Important Bird Area: Čyrvony Bor

© С. Левый

Code: BY047

Central coordinates: 56° 04'N 28° 34' E

Location: Vitebskaya voblast: Rasony region

Area: 36065 ha

IBA Criteria: A1, B2

National conservation status: ландшафтны заказнік рэспубліканскага значэння «Чырвоны Бор»

International conservation status: ТВП міжнароднай значнасці, утворана ў 2010 годзе

Site description:

Тэрыторыя заказніка ўяўляе сабой вялікі лясны масіў з мазаічнымі ўкрапінамі мноства верхавых балот і азёр. Акрамя таго, гэта мясцовасць багатая на маляўнічыя малыя рэкі. На ўсходзе і захадзе мяжа заказніка праходзіць па дзвюх сярэдніх па велічыні рэках Нішча і Свольна. Да паўночнай мяжы прымыкае Себежскі рэгіянальны парк Расіі. Дзякуючы вялікай забалочанасці і слаба развітай дарожнай сетцы, гэту тэрыторыю людзі амаль што не наведваюць. У заказніку дамінуюць лясныя ландшафты, якія пакрываюць 82% тэрыторыі. Пераважаюць старыя ельнікі і хвойнікі, па паніжэннях – алешнікі. Большая частка балот

адносіцца да верхавога тыпу, нізінныя балоты размешчаны ў поймах рэк і ля падножжаў узгоркаў. У заказніку каля 40 азёр, большасць з якіх мае чыстую, празрыстую ваду і небагаты, але унікальны жывёльны і раслінны свет.

Па папярэдніх дадзеных флора судзістых раслін ТВП "Чырвоны Бор" прадстаўлена 643 відамі. У яе складзе 4 віда дзеразы, 6 - хвашчоў, 14 - папаратнікаў, 3 - голанасенных і 616 - пакрытанасенных.

Асноўны від дзейнасці чалавека на тэрыторыі – лесакарыстанне, праводзіцца збор ягад і паляванне. Сельскагаспадарчая дзейнасць амаль не вядзецца. Сельгасугоддзі невялікімі ізаляванымі ўчасткамі размяшчаюцца на поўдні заказніка.

Habitats:

Лясы – 82%, балоты (у асноўным верхавыя і пераходныя) – 14%, азёры – 3%, іншыя землі – 1%.

Birds:

Асаблівая каштоўнасць тэрыторыі заключаецца ў наяўнасці вялікай колькасці паўночных відаў, паўднёвыя межы распаўсюджання якіх праходзяць па тэрыторыі Беларусі. Сярод іх трэба адзначыць глушца *Tetraourogallus* (колькасць гэтага віду – 250 асобін – самая высокая ў рэспубліцы), белабровага дразда *Turdusiliacus*, даўгахвостай кугакаўкі *Strixuralensis*, касматаногага сыча *Aegoliusfunereus*. На тэрыторыі заказніка знаходзяцца адзінкавыя на Беларусі месцы гнездавання рэліктавых вадаплаўных птушак – чорнаваллёвага гагача *Gaviaarctica* і вялікага савука *Mergusmerganser*; даволі шматлікі тут рэдкі для іншых рэгіёнаў Беларусі звычайны гогаль *Bucephalaclangula* (15-20 пар). На верхавых балотах сустракаюцца пардва *Lagopuslagopus*, сярэдні кулён *Numeniusphaeopus* і залацістая сеўка *Pluvialis apricaria*. Тэрыторыя стварае аптымальныя ўмовы для гнездавання такіх рэдкіх птушак як арол-маркут *Aquilachrysaetos*, скапа *Pandionhaliaetus*, арол-вужаед *Circaetusgallicus*, арлан-белахвост *Haliaeetusalbicilla* і чорны бусел *Ciconianigra*.

Other animal groups:

У межах ТВП ўсталявана абітанне 34 відаў звяроў, 9 відаў земнаводных і 5 відаў рэптылій.

Даволі высокая колькасць у заказніку і многіх рэдкіх млекакормячых: бурага мядзведзя *Ursus arctos*, рысі *Felis linx*, ваўка *Canislupus*, выдры *Lutralutra*. Ва ўгоддзях многа янотападобнага сабакі *Nyctereutesprocyonoides* – інтрадуцыраванага віда, які абмяжоўвае колькасць глушца *Tetraourogallus*, цецярука *Tetraotetrix* і іншых курападобных.

Populations of IBA trigger species:

Species	Season	Quality of estimate	Period	Quality of estimate	Trends	IBA criteria
Goosander *Mergus merganser*	B	+	2005-2010	Poor		
Willow grouse *Lagopus lagopus*	B?	+	2005-2010	Poor		
Black-throated diver *Gavia arctica*	B	1-3 breeding pairs	2005-2010	Medium		
Black stork *Ciconia nigra*	B	6-8 breeding pairs	2005-2010	Medium		
White-tailed eagle *Haliaeetus albicilla*	B	1-2 breeding pairs	2005-2010	Medium		
Short-toed eagle *Circaetus gallicus*	B	+	2005-2010	Poor		
Golden eagle *Aquila chrysaetos*	B	1 breeding pairs	2005-2010	Good	↔	
Osprey *Pandion haliaetus*	B	4-6 breeding pairs	2005-2010	Medium		B2
Merlin *Falco columbarius*	B	0-1 breeding pairs	2005-2010	Poor		

Species	Season	Quality of estimate	Period	Quality of estimate	Trends	IBA criteria
Golden plover *Pluvialis apricaria*	B	14-20 breeding pairs	2010	Medium	↑	
Black-tailed godwit *Limosa limosa*	B	16-20 breeding pairs	2010	Medium	↔	A1
Whimbrel *Numenius phaeopus*	B	+	2005-2010	Poor		
Curlew *Numenius arquata*	B	+	2005-2010	Poor		
Greenshank *Tringa nebularia*	B	+	2005-2010	Poor		
Ural owl *Strix uralensis*	B	+	2005-2010	Poor		
Three-toed woodpecker *Picoides tridactylus*	B	+	2005-2010	Poor		

Other biodiversity:

Звяры: барсук*Melesmeles*.

Расліны: бяроза карлікавая *Betulanana*, шпажнік чарапіцавы*Gladiolusimbricatus*, лінея паўночная*Linnaeaborealis*, тайнік сэрцападобны *Listeracordata*, гарлачык жоўты малы *Nupharpumila*, марошка прысадзістая *Rubuschamaemorus*, нітэлопсіс прытуплёны *Nitellopsisobtusa*, баранец звычайны *Huperziaselago*, гайнік цёмна-чырвоны*Epipactisatrorubens*, касач сібірскі *Irissibirica*, тайнік яйцападобны*Listera ovata*, палушнік азёрны*Isoeteslacustris*

Threats:

Лесакарыстанне, якое не ўлічвае значнасці лясных масіваў для захавання біяразнастайнасці.

Парушэнне спакою птушак і жывёл пры зборы ягад і ў час палявання.

Recommendations for the conservation:

Патрэбны дадатковыя даследаванні для выяўлення неспрыяльных фактараў і распрацоўкі рэкамендацый па іх устраненні.

References:

Скарбы прыроды Беларусі. – Мн.: Беларусь, 2005. – 215 с. (Інфармацыю падрыхтавалі: Бірукоў В.П., Іваноўскі У.В.)

Обоснованіе заказніка

Данные моніторінговых учетов Яковца Н.

Authors : Левы С.В.

---

* *Использование размещенной здесь неопубликованной информации для научных публикаций без письменного соглашения ее авторов запрещено. В случае использования части контента или страницы целиком на других интернет-ресурсах, обязательна ссылка на авторов и сайт iba.ptushki.org*